

V Olešnej slávnostne odhalili pamätník padlým rodákom v 1. a 2. svetovej vojne

Rozletené duše na oblohe

Obec Olešná zažila v pamätnej nedeľu – 28. októbra 2018 – slávnosť ako málokedy. Za účasti asi troch stoviek občanov, mládeže, vojenských delegácií a hostí z domova i zo zahraničia pred budovou obecného úradu slávnostne odhalili Pamätník rodákom padlým v 1. a 2. svetovej vojne.

Pamätník odhalili, zľava: M. Fieck, M. Laurenčík, Ondrej 4., L. Paštrnák.

Farár Farnosti Podvysoká M. Vároš požeňal pamätník. Vľavo starosta obce Štefan Cudrák.

Popoludní sa po dlhotrvajúcom daždi aj počasie umúdrilo, a tak moderátorka Andrea Moskálová privítala hostí. Pozvanie prijali: Ing. Milan Laurenčík, poslanec NR SR a podpredseda Žilinského samosprávneho kraja /ŽSK/, poslanec ŽSK Dr. Jaroslav Velička, podpredseda Oblastného výboru Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Žiline a členovia klubu vojenskej histórie, kpt. Ing. Martin Šurin z veliteľstva Brigády bojového zabezpečenia Kragujevských hrdinov z Trenčína, zástupca Kysuckého múzea v Čadci Dr. Martin Turóci, primátor Turzovky Dr. Ľubomír Golis, starosta Makova Martin Pavlík, starosta Staškova Ing. Ladislav Šimčíško, rodinní príslušníci letcov z Olešnej padlých v 2. svetovej vojne – Pavel Kudláč z Anglicka s rodinou a Libor Jaroš z Olešnej s rodinou a ďalší rodinní príslušníci, farár Farnosti Podvysoká Miroslav Vároš, výtvarný teoretik a predseda výberovej komisie pre pamätník Mgr. Milan Mazúr a tvorcovia pamätníka – sochár Mgr. art. Ondrej 4. /Zimka/ a au-

tor libreta pamätníka Mgr. Ladislav Paštrnák.

Padlým rodákom prišli vziať úctu aj členovia detskej folklórnej skupiny Bukovinka, ktorí predniesli pôsobivé protivojnové piesne a básne. Starosta obce Olešná Štefan Cudrák v príhovore objasnil dôvody a priebeh výstavby nového pamätníka, ktorý nahradil pôvodný z roku 1970. Medzi hlavné dôvody patrilo bezpečnostné riziko i skutočnosť, že pri výskume boli objavené nové údaje o padlých rodákoch z Olešnej v 1. a 2. svetovej vojne. Podakoval poslancom a všetkým, ktorí sa zaslúžili o realizáciu dôstojného historického i umeleckého diela.

V tých chvíľach účastníci pietneho zhromaždenia obrátili hlavy k nebu. Spozna zamračenej oblohy sa pomaly predral na zem zvuk približujúceho lietadla, ktorý ako keby predstavoval rozletené duše padlých vojakov. Takto zaznel ešte raz ako odkaz na zem a stratil sa v dialke...

Po slávnostnom odhalení pamätníka predstaviteľia obce – starosta a poslanci položili smútočné vence ako výraz vďaky svojim rodákom. Za nimi položili smútočné kytice kvetov príbuzní padlých vojakov. Zaznela

štátna hymna SR a čestné salvy vojakov. V nasledujúcich chvíľach sa ako prvý prihovoril poslanec NR SR M. Laurenčík. Slávnostnému zhromaždeniu odovzdal pozdrav od predsedníčky ŽSK Eriky Jurinovej. Ocenil, že obec Olešná nezabúda na svojich rodákov a česť im vzdáva pozoruhodným dielom práve v deň, kedy uplynulo sto rokov od vzniku Československa a v novembri uplynie sto rokov od ukončenia 1. svetovej vojny.

Podpredseda SZPB v Žiline M. Paršo vyjadril za organizáciu odbojárov vďaka predstaviteľom obce, že nezabúdajú na svojich padlých rodákov a takto idú príkladom nielen mladej generácii, ale aj ostatným obciam.

Priebeh snaženia o výstavbu nového pamätníka a výsledky výberového konania, z ktorého vyšiel víťazný návrh pamätníka „Rozletené duše“, priblížil v príhovore riaditeľ Považskej galérie umenia v Žiline Mgr. M. Mazúr. V krátkosti predstavil život a dielo sochára Ondreja 4. /Zimku/, ktorý má svoje korene v Turzovke a v súčasnosti v nej aj aktívne pôsobí vo vlastnom umeleckom ateliéri Artpark.

Účastníkom zhromaždenia odovzdal pozdrav z Anglicka Pavel Kudláč, syn letca RAF z Olešnej Pavla Kudláča, ktorý zomrel predčasne na následky leteckej havárie počas vojny. Povedal: „Ďakujem Vám, občanom a odovzdávam pozdrav od mojej mamy Andely, ktorá aj s tromi sestrami žije v Anglicku. Všetci, ktorých mená sú na pamätníku, sú hrdinovia. Ale môj otec by sám seba hrdinom nenazval. On netúžil po žiadnej sláve za svoje činy počas vojny.“

Som hrdý na obec Olešná, že sa podujala na výstavbu takého monumentálneho pamätníka. Zažili sme tu veľmi nádherné stretnutia s ľuďmi na tejto slávnosti. Pretože som Angličan, videl som veľa pamätníkov, ale tento pre mňa znamená najviac. Som veľmi dojatý, že môj otec je Slovák. A nie je to len preto, že na pamätníku je napísané jeho meno...“

V závere slávnosti pamätník požeňal farár Farnosti Podvysoká M. Vároš so slovami: „Veľmi rád toto

Hostia a poslanci Obecného zastupiteľstva, vľavo autor pamätníka Ondrej 4. (Zimka)

Pozdravy z Anglicka priniesol do Olešnej Pavel Kudláč, syn letca RAF Pavla Kudláča z Olešnej.

dielo s takým príliehavým názvom Rozletené duše požeňám. Názov hovorí o nebi, do ktorého sa chceme dostať všetci...“

Po modlitbách si účastníci slávnosti pozreli aktuálne expozície v sále Kultúrneho domu v Olešnej s tematikou oboch svetových vojen. Výstavu o 1. svetovej vojne započínalo Kysucké múzeum v Čadci. Vhodne ju doplnili aj zbierateľské artefakty zberateľa Jána Halagačku z Klokočova z 1. a 2. svetovej vojny. Milovníci modelov lietadiel obdivovali vojnové lietadlá-

ka, ktoré predstavil letecký modelár Mgr. Ing. Drahoslav Lörcinc z Rajca. Viacerých zaujali fotografie a letecké uniformy letca Pavla Kudláča, ktoré započínala rodina Petra Kudláča z Olešnej. A napokon, celý priestor sály kultúrneho domu oživil sochárske diela a obrazy Ondreja 4. s protivojnovou tematikou.

/PS: Organizátori ďakujú za prelet ultraláhkeho lietadla počas slávnosti pilotovi Stanislavovi Machovčákovi ml. zo Staškova./

-PK-

Snímky: Jaroslav Velička

Pohľad na časť zhromaždenia pri slávnostnom odhalení pamätníka v Olešnej.